

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

120. TÄYSISTUNTO, 7.–8. JOULUKUUTA 2016

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroopan komission työohjelma 2017”

(2017/C 185/01)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

ottaa huomioon

- Euroopan komission 25. lokakuuta 2016 julkaiseman tiedonannon työohjelmastaan vuodeksi 2017,
- kesäkuun 4 päivänä 2015 vuosien 2015–2020 painopisteistään ja kesäkuuta 15 päivänä 2016 panoksesta Euroopan komission työohjelmaan 2017 antamansa päätöslauselmat,
- helmikuussa 2012 Euroopan komission kanssa tehdyn yhteistyöpöytäkirjan.

1. panee huolestuneena merkille, että Euroopan unioni on 60 vuotta perustamisensa jälkeen syvässä kriisissä ja että luottamus Euroopan yhdentymishanketta kohtaan on edelleen alhainen, ja toteaa, että unionia on uudistettava. Komitea korostaa samalla, että EU:n kansalaiset pitävät vuosi toisensa jälkeen paikallis- ja aluetasojen luotettavimpina kaikista EU:n hallintotasoista. Tämän vuoksi AK on mukana kansalaiskeskusteluissa, joihin paikallis- ja aluetason päättäjät osallistuvat aktiivisesti ja joissa käsitellään paikallisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin liittyviä aiheita, ja antaa näin panoksensa EU:ta koskeviin pohdintoihin.

2. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että EU:n yleisiä haasteita ovat

- tarve muuntaa talouden elpyminen kestäväpohjaisten työpaikkojen luomiseksi ja epätasa-arvon vähentämiseksi;
- eurooppalaisten yhteisvastuumekanismien toteuttaminen etenkin muuttoliikkeen hallinnassa;
- rauhan ja vakauden varmistaminen yhä epävakaammassa maailmassa ja sen varmistaminen, että unioni on valmistautunut torjumaan lisääntyntä terrorismia;
- tarve täyttää Pariisin sopimuksen mukaiset velvoitteet ja varmistaa kunnianhimoisen ja tasapainoinen ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen;
- epävarmuus Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestyksen seurauksista.

3. on komission tavoin vakuuttunut siitä, että nämä haasteet edellyttävät alhaalta ylöspäin suuntautuvaa, kansalaisjohtoista ja monitasoiseen hallintoon perustuvaa lähestymistapaa, mutta korostaa, että EU:n toimissa on keskityttävä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen.

4. painottaa tarvetta kutsua paikallis- ja alueviranomaiset mukaan **Euroopan tulevaisuutta koskevan valkoisen kirjan** valmisteluun ja kehottaa painokkaasti komissiota ottamaan huomioon AK:n asiasta antamat lausunnot ja kutsumaan AK:n osallistumaan kuulemisvaiheeseen.

Työllisyys, kasvu, investoinnit ja koheesiopoliittikka

5. pahoittelee, että työohjelmassa kiinnitetään tuskin lainkaan huomiota **Euroopan rakenne- ja investointirahastojen** (ERI-rahastojen) keskeiseen rooliin pyrittäessä saavuttamaan kaikki Euroopan kansalaiset ja alueet, vahvistamaan koheesiota, edistämään innovointia ja tuomaan esiin aito eurooppalainen yhteisvastuu EU:n tasapainoiseksi kehittämiseksi kokonaisuudessaan. Komitea kehottaa komissiota valmistelevaan vuoden 2020 jälkeisen koheesiopoliittikan tulevaisuutta, sillä kyseessä on EU:n tärkein investointipoliittikka, ja sen on perustuttava paikkakohtaiseen lähestymistapaan ja ajanmukaiseen alueelliseen visioon. Samalla AK kehottaa komissiota jatkamaan pyrkimyksiään parantaa ja yksinkertaistaa ERI-rahastomenettelyjä, jotta vähennetään byrokratiaa ja edistetään varojen hyödyntämiskapasiteettia.

6. kehottaa jälleen olemaan sisällyttämättä jäsenvaltioille ja alue- ja paikallisyhteisöille rakenne- ja investointirahastojen yhteisrahoituksesta aiheutuneita julkisia menoja vakaus- ja kasvusopimuksen määritelmän mukaisiin rakennekustannuksiin, koska tällaiset investoinnit vaikuttavat osaltaan EU:n painopisteiden toteutumiseen ja lopulta vipuvaikutuksensa avulla myös EU:n talouskasvuun.

7. on tyytyväinen **Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR)** ehdotettuun laajentamiseen sekä voimassaoloajan pidentämiseen että rahoituskapasiteetin osalta mutta toteaa, että aikeesta on ilmoitettu tekemättä kattavaa vaikutustenarviointia tai riippumatonta arviota ennen komission ehdotuksen esittämistä. Komitea korostaa tarvetta tukeutua edelleen ESIR-rahaston ja EU:n muiden rahastojen, erityisesti ERI-rahastojen, väliseen synergiaan ja jatkaa menettelyjen yksinkertaistamista, jotta voidaan vähentää byrokratiaa ja edistää EU-varojen hyödyntämistä. Komitea tähdentää, että investointiohjelman kolmatta pilaria olisi myös vahvistettava. Komitea kehottaa komissiota ja Euroopan investointipankkia lisäämään toimiaan tietoisuuden parantamiseksi ruohonjuuritasolla, vähentämään ESIR-rahaston maantieteellistä epätasapainoa, jotta investoinnit voidaan nivoa toisiinsa mahdollisimman hyvin ja niiden avulla ylletään mahdollisimman suuriin synergiavaikutuksiin koheesiopoliittisten toimien ohjelmasuunnittelun yhtenäisyyden varmistamiseksi, ja asettamaan yksityiskohtaisempaa tietoa ESIR-rahoitteisista hankkeista julkisesti saataville ja korostamaan tässä yhteydessä erityisesti hankkeiden täydentävyyttä.

8. sitoutuu antamaan varhaisessa vaiheessa panoksensa keskusteluun **vuoden 2020 jälkeisen monivuotisen rahoituskehityksen** tulevaisuutta ja omia varoja koskevaa uudistusta käsittelevästä ehdotuksesta.

9. kehottaa hyväksymään pikaisesti **”koontiasetuksen”**, jotta vahvistetaan nykyiseen ohjelmakauteen jo sisältyvien ESIR-ohjelmien vaikutusta ja varmistetaan niiden parempi hyödyntäminen.

10. painottaa, että on seurattava **EU:n kaupunkiagendan** täytäntöönpanoa, ja korostaa, että on tärkeää sisällyttää kaupunkiulottuvuus muihin EU:n politiikkoihin. Komitea toistaa tässä yhteydessä kehoituksensa EU:n kaupunkiagendaa käsittelevän valkoisen kirjan laatimisesta.

11. toistaa kehoituksensa sellaisen eurooppalaisen asumisagendan laatimiseksi, jossa käsiteltäisiin horisontaalisesti asumista, jota on tähän asti lähestytty pirstoutuneella tavalla alakohtaisten politiikkojen, kuten kaupunkiagendan, kestävän kehityksen, koheesiopoliittikan, kilpailupoliittikan tai Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin kaltaisten sosiaalialan aloitteiden puitteissa.

12. korostaa, että tarvitaan käytännössä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumisesta **talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjauksjaksoon 2017**, ja kehottaa täydentämään vuotuista kasvuselvitystä alueellisella analyysillä ja sisällyttämään maaportteihin erityinen alueita käsittelevä luku sekä laatimaan jäsenvaltioita varten suuntaaviivat paikalliset alueviranomaisten osallistumisesta kansallisiin uudistusohjelmiin.

13. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio jatkaa keskittymistä investointeihin etenkin kartoittamalla toimia, joilla voidaan edistää investointeja talouspolitiikan eurooppalaisella ohjauksjaksoilla. Komitea viittaa tässä yhteydessä **antamaansa Bratislavan julistukseen ”Investoinnit ja yhteydet”**, jossa korostetaan, että investointivetoisen paikallisen ja alueellisen kasvun on perustuttava alueellisiin kehitysstrategioihin. Komitea painottaa, että on tärkeää varmistaa, että laadukkaita investointeja tukevat julkiset talousarviot toimivat synergisesti muiden alue-, paikallis-, jäsenvaltio- ja unionitason rahoituslähteiden kanssa.

14. on tyytyväinen komission aikomukseen jatkaa toimia **kestävän kehityksen tavoitteiden** saavuttamiseksi ja painottaa, että Euroopassa tarvitaan pitkän aikavälin strategia, jotta varmistetaan älykäs, kestäväpohjainen ja osallistava kasvu, joka antaa suuntaa talouspolitiikan eurooppalaiselle ohjausjaksolle. Tällaisen strategian olisi perustuttava Eurooppa 2020 -strategian väliarviointiin.

15. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio kiinnittää huomiota nuorisotyöttömyyteen vahvistamalla **EU:n nuorisotakuuta** ja **nuorisotyöllisyysaloitetta** sekä ottamalla käyttöön **Euroopan solidaarisuusjoukot**, jotka hyötynevät paikallis- ja alueviranomaisten, nuoriso-organisaatioiden ja yleensä kansalaisyhteiskunnan varhaisesta, aloitteellisesta ja uskottavasta osallistumisesta.

16. pitää valitettavana, ettei aloitteita pitkäaikaistyöttömyyden torjumiseksi ole tehty riittävästi, myös jotta voitaisiin arvioida eurooppalaisia työttömyysvakuutusjärjestelmiä, joilla täydennetään kansallisia järjestelmiä talouden rajun laskusuhdanteen oloissa ja estetään osaltaan talouden häiriötilojen kehittyminen rakenteellisiksi haitoiksi.

17. kehottaa ottamaan paikalliset ja alueelliset vahvuudet ja haasteet ja myös erilaiset paikalliset ja alueelliset työmarkkinatarpeet huomioon uudessa **osaamisohjelmassa Euroopalle** ja odottaa työskentelyä työharjoittelua koskevan laatukehityksen ja harjoittelijoiden liikkuvuuden lisäämistä koskevan ehdotuksen parissa innolla.

18. odottaa komission ehdotusta, jonka avulla voidaan puuttua paremmin työ- ja yksityiselämän tasapainottamisen haasteisiin etenkin kun ajatellaan naisten osallistumista työmarkkinoille.

19. aikoo ennen **kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018** alkamista keskittyä kulttuuriin ja kulttuuriperintöön sekä EU:n kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin, jotka ovat tärkeitä tekijöitä vahvistettaessa eurooppalaista identiteettiä ja edistettäessä Euroopan perusarvoja, sosiaalista osallisuutta, innovointia ja kulttuurien välistä vuoropuhelua sekä kulttuuri- ja perinnematkailua.

20. korostaa tarvetta nähdä **Horisontti 2020 -puiteohjelman väliarviointi** ja seuraavaa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa koskeva kuulemismenettely yhtenä kiinteänä prosessina, jolla on pyrittävä kaventamaan innovointikuilua Euroopassa. Komitea toteaa, että AK antaa ajoissa panoksensa vuodeksi 2017 suunniteltua **biotalouden toimintasuunnitelman** tarkistusta varten.

Talous- ja rahaliitto

21. panee merkille, että **Euroopan tulevaisuutta koskevaan valkoiseen kirjaan** sisältyy myös ehdotuksia talous- ja rahaliiton tulevaisuudesta, ja olisi hyvillään uudistuksista, joilla parannetaan talous- ja rahaliiton hallinnoinnin demokraattista legitimiyyttä.

22. painottaa, että **talous- ja rahaliiton sosiaalisen ulottuvuuden** kehittämiseksi on erittäin tärkeää poistaa sosiaalisia ja myös alueellisia eroja. Komitea suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen ehdottaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria, jossa vahvistetaan periaatteet unionille, joka perustuu sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja noudattaa yhteisvastuun ja suhteellisuuden periaatteita.

23. on tyytyväinen ehdotettuun **vakaus- ja kasvusopimuksen uudelleentarkasteluun** mutta kehottaa komissiota ottamaan huomioon, että sopimus on suunnattava nykyistä enemmän kasvun edistämiseen etenkin kasvua tukevien investointien osalta. Komitea vahvistaa aiemmin esittämänsä kehotuksen, että on arvioitava kattavasti **unionin tilastosääntöjen** alueellista vaikutusta julkisiin investointeihin.

Energiaunioni ja ilmastopolitiikka

24. on tyytyväinen komission sitoumukseen edistää **energiatohokkuutta** ja **uudistuvaa energiaa** kattavan energiaunionipolitiikan puitteissa yhdessä selkeiden **hallintotapasääntöjen**, asianmukaisten innovoinnin tukitoimien, sähkömarkkinarakenteen uudelleentarkastelun ja energiainfrastruktuurin jatkuvan parantamisen kanssa, jotta varmistetaan alueiden väliset ja rajatylittävät yhteydet ja tuetaan energiajärjestelmien hajauttamista askeleena kohti kestäväpohjaisia ja joustavia energian sisämarkkinoita.

25. suosittaa etenkin, että sähkömarkkinarakennetta ja uusiutuvaa energiaa koskevat EU:n toimintapolitiikat koordinoidaan ja tasapainotetaan ja että tässä yhteydessä kiinnitetään asianmukaista huomiota paikallisiin ja alueellisiin huolta aiheuttaviin seikkoihin, kuten pienten energiantuottajien mahdollisuuksiin päästä jakeluverkkoihin.

26. on tyytyväinen **Pariisin sopimuksen** täytäntöönpanoon ja muistuttaa, että jos halutaan kuroa umpeen maapallon lämpenemisen rajoittamisen selvästi alle 2 °C:een edellyttämien toimien ja kansallisten sitoumusten välinen kuilu, on kuntien ja alueiden toimet sisällytettävä kansallisiin sitoumuksiin. Lisäksi tarvitaan niin horisontaalista kuin vertikaalista koordinoitua myös EU:n ja ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) tasoilla. AK kehottaa komissiota tukemaan komitean kehoitusta sisällyttää tämä näkökohta suunniteltuihin kansallisesti määriteltyihin panoksiin, parantaa valtiosta riippumattomien toimijoiden ilmastotoiminnan (NAZCA) institutionaalista- mista ja UNFCCC:n sihteeristössä toimivien Climate Champions -tahojen työtä sekä helpottaa kokemustenvaihtoa paikallis- ja aluetasolla. AK kehottaa komissiota myös edistämään kuntia, alueita ja ilmastomuutosta koskevia tutkimushankkeita, jotta voidaan antaa panos hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin tulevaan työhön.

27. kehottaa Euroopan komissiota tekemään AK:n kanssa yhteistyötä alueellisesti ja paikallisesti määritellyn panoksen käsitteen kehittämiseksi, jotta voidaan edistää paikallis- ja aluetason toimia Pariisin COP21-kokouksessa sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

28. kehottaa komissiota päivittämään **ilmasto- ja energiatavoitteitaan**, jotta kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vuoteen 2030 mennessä alentaa 50 prosenttia vuoden 1990 päästötasoihin verrattuna, sekä ottamaan sopeutumistoimet huomioon toimintapolitiikoissa ja rahoituksessa kaikilla tasoilla. Komission olisi tuettava vapaaehtoisia aloitteita, joilla edistetään siirtymistä vähähiiliseen talouteen ja vahvistetaan selviytymiskykyä kunnissa ja alueilla. **EU:n strategiaa ilmastomuutokseen sopeutumiseksi** käsittelevässä komission arviointikertomuksessa on tarkennettava alueiden ja kuntien vaikutusvallan vahvistamista.

Kestävä kehitys

29. kehottaa komissiota tukemaan **katastrofiriskin vähentämisstrategioiden** täytäntöönpanoa kunnissa ja alueilla, etenkin rajatylittävillä alueilla, sekä varmistamaan, että EU:n investoinneissa noudatetaan katastrofiriskin vähentämistä koskevia normeja.

30. on tyytyväinen **EU:n elintarvikejätettä ja ruokahävikkiä käsittelevän foorumin** käynnistämiseen ja kehottaa komissiota toteuttamaan toimia elintarvikejätteen vähentämiseksi. Tällaiset toimet olisi sisällytettävä EU:n laajuiseen kestäväpohjaisten elintarvikejärjestelmien strategiaan, jossa otetaan huomioon myös biologisen monimuotoisuuden suojeleminen, ympäristöön, terveyteen, kauppaan, resurssienhallintaan ja maankäytön suunnitteluun liittyvät näkökohdat sekä elintarvikkeiden sosiaaliset ja kulttuuriset arvot.

31. kehottaa komissiota ottamaan huomioon AK:n suositukset pannessaan täytäntöön **kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman** ja esittämään vuoden 2017 alussa **juomavesidirektiivin** suunnitellun tarkistuksen, ehdotuksen asetukseksi uudelleenkäytettävän veden vähimmäislaatuvaatimuksista sekä muovin käyttöä, uudelleenkäyttöä ja kierrätystä koskevan strategian, jossa tulisi asettaa muoviroskia ja muovien huuhtoutumista koskevia selkeitä ja kunnianhimoisia tavoitteita. Komitea kehottaa komissiota esittämään lisäaloitteita, jotka liittyvät rakennus- ja purkualaan, ekologista suunnittelua koskeviin säännöksiin sekä uusi-oranka-aineiden, -materiaalien ja -komponenttien käyttöön.

32. on valmis ja halukas lisäämään ympäristöyhteistyön teknisen foorumin kautta yhteistyötään komission kanssa pitkään odotetuissa toimitissa, jotka koskevat **Euroopan unionin seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman (2014–2020)** ensisijaista tavoitetta 4. Komitea pahoittelee, että vuodeksi 2017 suunnitellut aloitteet eivät ole lainsäädäntöaloitteita, ja toistaa kehoituksensa esittää ehdotus EU:n direktiiviksi, jossa asetettaisiin säännöt EU:n koko ympäristösäännösten noudattamisen varmistamiseksi, sekä uusi ehdotus direktiiviksi muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa.

33. vahvistaa äskettäin annetun Cork 2.0 -julistuksen mukaisesti kehoituksensa laatia **maaseutua käsittelevä valkoinen kirja** vuoden 2020 jälkeisen maaseudun kehittämispoliittikan lähtökohdaksi ja kehottaa toteuttamaan konkreettisia toimia sen arvioimiseksi, miten EU:n toimintapolitiikat vaikuttavat maaseutualueiden tilanteeseen (rural proofing -menetely), sillä usein maaseutualueita laiminlyödään ja tarkastellaan irrallaan tärkeimmistä poliittisista kehityssuunnauksista.

34. korostaa vuoden 2020 jälkeisen YMP:n valmisteluihin liittyen maaseudun kehityksen ja maatalouden vahvaa vuorovaikutusta ja vaatii tukitoimia perhetilojen hyväksi, jotta voidaan puuttua etenkin maataloustuotteiden hintojen vaihteluun.

35. jatkaa työtään **kestävyysajattelun mukaisen valtamerten hallinnoinnin** edistämiseksi Euroopan rannikko- ja merialueiden sekä niiden meri- ja merenkulkutalouden hyödyksi. Sinisen kasvun edistämiseksi ja työpaikkojen luomiseksi AK tekee tiivistä yhteistyötä alueiden ja kaikkien sidosryhmien kanssa aloilla, jotka liittyvät hallinnointiin ja valmiuksien parantamiseen, elintarvikeketjun haasteisiin vastaamiseen, laittoman kalastuksen ja saastumisen aiheuttamien ympäristöpaineiden vähentämiseen sekä meriosaamiseen, merentutkimukseen ja merialan innovointiin.

36. pahoittelee, ettei komission työohjelmassa 2017 kiinnitetä riittävästi huomiota **terveyteen**, sillä komission tulisi tukea jäsenvaltioita ja niiden alueita pyrkimyksissä lisätä terveydenhuoltojärjestelmissään ennaltaehkäisyä, uudistuksia ja optimointia etenkin **sähköisen terveydenhuollon tarjoamien ratkaisujen** avulla sekä kehittää kattavia väestökehitysstrategioita.

Sisämarkkinastrategia, pk-yritykset, teollisuus, kilpailu ja digitaaliset sisämarkkinat

37. on tyytyväinen komission aikomukseen edistää toimia, joilla vahvistetaan **tavaroiden sisämarkkinoita** etenkin vastavuoroisen tunnustamisen ja vaatimustenvastaisten tuotteiden osalta, ja korostaa tarvetta jatkaa työtä palvelujen sisämarkkinoiden loppuun saattamiseksi, mikä on perustellusti sisämarkkinastrategian tärkeä näkökohta.

38. toistaa kehotuksensa sisällyttää sisämarkkinapilari talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon säännöllisine seuranta- ja arviointijärjestelmineen.

39. panee merkille komission aikomuksen puolustaa Euroopan teollisuutta ja korostaa, että **Euroopan teollisuuden kilpailukyky** riippuu myös kilpailukykyisestä toimitusketjusta ja että kauppapolitiikalla on tässä yhteydessä tärkeä rooli.

40. korostaa, että on tärkeää laatia älykästä sääntelyä ja vähentää pk-yritysten hallintotaakkaa etenkin vahvistamalla edelleen **REFIT-ohjelmaa** ja varmistamalla, että uusia sääntöksiä laadittaessa otetaan järjestelmällisesti huomioon niiden vaikutus pk-yrityksiin.

41. ilmaisee tukensa sellaisen **"kaupunkien yhteistyötalousohjelman"** perustamiselle, jossa komitea olisi keskeinen osapuoli. Komitea pahoittelee tässä yhteydessä kuitenkin sitä, ettei ole esitetty ehdotuksia oikeuksien turvaamiseksi digitalisaation johdosta syntyneissä uusissa työllisyyden muodoissa.

42. painottaa, että **yleistä taloudellista etua koskevia palveluita koskevaa päätöstä ja kehystä** on tarkasteltava uudelleen, ja kehottaa komissiota käynnistämään vuonna 2017 julkisen kuulemismenettelyn, jotta alue- ja paikallisviranomaiset voivat esittää näkökantojaan valtioneuvoston valvontaan liittyvistä vaikeuksistaan rahoitettaessa yleistä taloudellista etua koskevia palveluita.

43. korostaa tehokkaan hankintamenettelyn keskeistä roolia, jotta alue- ja paikallisviranomaiset kykenevät saavuttamaan EU:n investointitavoitteet, ja kehottaa komissiota antamaan tukea, jotta varmistetaan **julkisia hankintoja koskevien direktiivien** täysimääräinen täytäntöönpano ja arvioidaan vaikeuksia, joita alue- ja paikallisviranomaiset kohtaavat soveltaessaan julkisia hankintoja koskevia direktiivejä.

44. toistaa kehotuksensa uudistaa **Euroopan matkailustrategiaa** erityisen EU:n matkailualaa koskevan budjettikohdan yhteydessä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan rahoituksen saantia pienten ja keskisuurten matkailuyritysten keskuudessa.

45. on tyytyväinen komission pyrkimykseen saattaa loppuun digitaalisten sisämarkkinoiden strategian täytäntöönpano myös sähköisten hankintamenettelyjen avulla, ja antaa panoksensa äskettäin perustetun yhteisen **osallistavan laajakais- tafoorum** kautta. Komitea painottaa, että kaikkien Euroopan alueiden on voitava hyötyä digitaalisista sisämarkkinoista ja että niille on näin ollen varmistettava nopeat laajakaistayhteydet.

Oikeusasiat, turvallisuus, perusoikeudet ja muuttoliike

46. korostaa, että **muuttoliike** on monimutkainen ja monitasoinen prosessi, jossa kohde- ja alkuperämaat, -alueet ja -kunnat ovat merkittävässä asemassa. On tärkeää vahvistaa vuoropuhelua ja tiivistää yhteistyötä jäsenvaltioiden, EU:n toimielinten sekä muuttajien alkuperä- ja kauttakulkumaiden toimielinten sekä vastaavien alue- ja paikallistason elinten välillä.

47. kehottaakin komissiota ottamaan huomioon AK:n suositukset pakolaisten suojelusta heidän alkuperämaassaan ja kumppanuussopimusten uudesta kehiksestä.

48. kehottaa tukemaan paikallis- ja alueviranomaisia pantaessa täytäntöön **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistus** ja muita EU:n välineitä, jotka on laadittu **Euroopan muuttoliikeagendan** pohjalta, kuten laillista muuttoliikettä koskevat tarkistetut säännökset ja kotouttamista koskeva toimintasuunnitelma. Komitea kehottaa komissiota ottamaan AK:n suositukset muuttajien kotouttamisesta huomioon Euroopan muuttoliikeagendan väliarvioinnissa ja muistuttaa, että kotoutuminen on sekä oikeuksiin että velvollisuuksiin perustuva prosessi.

49. on huolissaan vaikeuksista seurata **ilman huoltajaa olevien alaikäisten** oleskelua sekä siitä riskistä, että he joutuvat ihmiskaupan ja hyväksikäytön uhreiksi. Komitea kehottaa painokkaasti toteuttamaan osallistamis- ja koulutusohjelmia sekä alaikäisiä itseään että heidän vastaanotostaan huolehtivia paikallis- ja alueviranomaisia varten. Vastaanottavassa maassa jo vakiintuneiden alaikäisten alkuperäyhteisöjen olisi osallistuttava sen varmistamiseen, että alaikäiset voivat majoittua väliaikaisesti isäntäperheisiin tai asianmukaisesti varustettuihin laitoksiin, joissa heidän sosiaalista, emotionaalista ja kognitiivista kehitystään voidaan tukea.

50. kehottaa komissiota antamaan paikallis- ja alueviranomaisille erityistä käytännön tietoa rahoitusmahdollisuuksista **muuttajien vastaanottoa ja kotouttamista** varten ja toistaa kehotuksensa edistää paikallis- ja alueviranomaisten mahdollisuuksia hyödyntää suoraan asianomaisia EU:n rahoitusvälineitä.

51. kehottaa komissiota tukemaan paikallis- ja alueviranomaisia **radikalisoitumista torjuvien** ennaltaehkäisy**strategioiden** laatimisessa, jatkamaan hyvien käytänteiden kokoamista ja julkistamista siitä, miten radikalisoitumista voidaan ehkäistä alue- ja paikallistason politiikanteolla, sekä tukemaan kaupunkien välistä yhteistyötä radikalisoitumisen torjunnassa.

EU:n kauppapolitiikka

52. panee merkille, että komissio aikoo jatkaa kauppaneuvotteluja **Yhdysvaltojen, Japanin, Mercosurin, Meksikon, Tunisian ja ASEAN-maiden** kanssa sekä hakee uusia valtuutuksia aloittaa neuvottelut Turkin, Australian, Uuden-Seelannin ja Chilen kanssa. Komitea on kuitenkin sitä mieltä, että komission olisi pyrittävä osoittamaan niistä saatava lisäarvo.

53. toistaa, etenkin kun otetaan huomioon kunnianhimoinen **tuleva kauppaohjelma**, että komission olisi liitettävä kaikkiin kauppapolitiikan alan merkittäviin aloitteisiin alueellisia vaikutustenarviointoja.

Vakaus ja yhteistyö Euroopan unionin ulkopuolella

54. on tyytyväinen siihen, että **EU:n globaalistrategiassa** kehoitetaan nimenomaan uudistamaan ulkoisia kumppanuuksia ja todetaan, että EU tukee erilaisia väyliä selviytymiskyvyn saavuttamiseksi naapurustossaan keskittyen tapauksiin, jotka ovat epävakaa hallitus-, talous-, yhteiskunta- ja ilmasto- tai energiatilanteen vuoksi kiireellisimpiä, ja kehittää tehokkaampaa muuttoliikepolitiikkaa Eurooppaa ja sen kumppaneita varten.

55. painottaa AK:n **neuvoa-antavien sekakomiteoidensa ja työryhmiensä** sekä liittymisneuvotteluja käyvistä maista olevien kumppanien kanssa järjestämien laajentumisaiheisten teemapäivien kautta antamaa panosta komission noudattaman laajentumispolitiikan tavoitteeseen edistää yhteistä vakautta ja hyvinvointia ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kanssa.

56. korostaa, että **Euroopan naapuruuspolitiikalla** voi olla pysyvä vaikutus vain, jos se tarjoaa käytännön hyötyjä kaikille edunsaajille, ja painottaa, että on säilytettävä tasapaino itäisen ja eteläisen naapuruston välillä. Komitea tähdentää paikallis- ja alueviranomaisten roolia demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen juurruttamisessa yhteiskuntaan ja kehottaa tukemaan nykyistä enemmän hajauttamiseen tähtääviä uudistuksia naapurimaissa.

57. korostaa, että alueellisella yhteistyöllä annetaan merkittävä panos maailmanlaajuiseen vakauteen, ja kehottaa komissiota lisäämään yhteistyötä **Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokouksen (ARLEM), EU:n ja itäisten kumppanimaiden paikallis- ja alueviranomaisten konferenssin (CORLEAP)** ja Ukraina-erityistyöryhmän kanssa etenkin pantaessa täytäntöön alueellisia ohjelmia ja uusia aloitteita.

58. korostaa, että pantaessa tarkistettua Euroopan naapuruuspolitiikkaa täytäntöön tulee tärkeysjärjestyksessä nostaa korkealle aloitteet, joilla tuetaan hallinnon hajauttamisprosesseja, Twinning-toimintaa ja valmiuksien parantamista valtiota alemmilla hallintotasolla. Komitea tuo esiin AK:n Libyan kaupunkien tueksi käynnistämän Nikosian aloitteen, joka on auttanut sovittamaan yhteen tarpeet ja teknisen tuen, jotta libyalaisien kuntien valmiudet palveluiden tarjoajina voidaan palauttaa ennalleen. Komitea kehottaa komissiota tukemaan edelleen tällaisia alhaalta ylös suuntautuvia yhteistyön muotoja ja asettamaan käyttöön riittävästi hallinto- ja rahoitusresursseja. Komitea toistaa, että on otettava käyttöön uusia välineitä valmiuksien parantamiseksi liittymisneuvotteluja käyvissä maissa ja naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvissa maissa, jotta voidaan korvata aiempi **paikallishallinnon väline**.

59. suhtautuu myönteisesti **EU:n kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen** ja **Compact of Mayors -aloitteen** sulautumisesta seuranneeseen äskettäiseen kehitykseen. Sulautumisen tavoitteena on luoda suurin ilmastotoimiin sitoutunut kaupunkien yhteenliittymä. Komitea on valmis hyödyntämään kansainvälisiä kanaviaan, yhteyksiään, vastapuoliaan ja kumppanuuksiaan (ARLEM eteläisten maiden ja Afrikan vastaavia sopimuksia varten, CORLEAP itäisten maiden vastaavaa sopimusta varten, ICLEI ja EU:n ja Kiinan kaupungistumiskumppanuus Pohjois-Amerikan ja Kaakkois-Aasian osalta jne.), jotta laajennetaan toimia, joilla pyritään edistämään ilmastomuutokseen sopeutumista ja mukautumista ja kykyä sietää ilmastomuutosta sekä vastaamaan kestävä kehityksen haasteisiin.

60. kehottaa komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä AK:n kanssa, jotta voidaan tuoda esiin maailmanlaajuisen kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen uuteen hallintorakenteeseen liittyviä Euroopan kuntien erityisiä huolenaiheita ja kokemuksia sekä niiden sitä varten antamia panoksia.

61. on tyytyväinen ehdotukseen **uusista kumppanuuspuitteista** unionin ulkopuolisia maita varten ja uuteen Euroopan ulkoiseen investointiohjelmaan ja kehottaa kutsumaan alue- ja paikallisviranomaiset mukaan tähän prosessiin.

62. kehottaa komissiota edistämään paikallis- ja alueviranomaisten aktiivista osallistumista kehitysyhteistyöhön neuvoteltaessa tarkistetusta **kehityspolitiikkaa koskevasta eurooppalaisesta konsensuksesta ja YK:n asettamien kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta** sekä **Cotonoun sopimuksen jälkeisestä sopimuksesta**, joihin keskitytään AK:n hajautettua yhteistyötä käsittelevässä vuoropuhelutapaamisessa maaliskuussa 2017.

Kansalaisuusksymykset, hyvä hallintotapa ja sääntelyn parantaminen

63. kehottaa komissiota tarkistamaan **eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta** annetun asetuksen, jotta yksinkertaistetaan ja parannetaan kyseisen välineen oikeudellista kehystä.

64. on tyytyväinen komission REFIT-aloitteeseen ja etenkin ehdotukseen arvioida delegoituihin ja täytäntöönpanosäädöksiin sekä tiettyihin sekundaarisiin säädöksiin liittyvien menettelyjen avoimuutta ja demokraattista valvontaa.

65. toistaa kehoituksensa sisällyttää **alueelliset vaikutustenarvioinnit** tarvittaessa EU:n uuden lainsäädännön vaikutustenarviointivaiheeseen. Komitea ehdottaa, että AK ja Yhteisen tutkimuskeskuksen äskettäin perustettu aluepolitiikan osaamiskeskus tiivistävät yhteistyötään arvioitaessa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa.

66. kehottaa EU:n toimielimiä lisäämään avoimuutta, yhteistyötä ja tehokkuutta ja on tyytyväinen **parempaa lainsäädäntöä koskevassa toimielinten välisessä sopimuksessa** tehtyyn yhteiseen sitoumukseen asettaa yhteisiä tavoitteita ja painopisteitä etenkin lainsäädäntöehdotusten suhteen. AK olisi kutsuttava osallistumaan lainsäädäntöprosessin kaikkiin vaiheisiin, jotta sen koko potentiaali saadaan hyödynnettyä tässä prosessissa.

67. odottaa yhteistyön tiivistyvän komission ja Euroopan parlamentin kanssa **toissijaisuusperiaatteen** toteutumisen seurannassa sekä vuonna 2017 järjestettävän, toissijaisuusperiaatetta käsittelevän AK:n konferenssin yhteydessä.

68. antaa puheenjohtajansa tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiolle Slovakielle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 8. joulukuuta 2016.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA